

HANDLEIDING VOOR DOCENTEN

BIJ DE VIDEOREEKS ACADEMISCHE VAARDIGHEDEN

Universiteit
Leiden

G.C. Hakker MA
L. Meester MA
V. L. Oogjen MA
Dr. S.E. Pronk

Dr. G. J. Rowicka
W.A. Wagemakers MA

Mei 2022

Bij ons leer je de wereld kennen

Inhoudsopgave

INHOUD EN GEBRUIK	4
INLEIDING	4
OVERZICHT VAN DE VIDEOREEKS	5
OVERZICHT VAN DE VIDEOREEKS	6
SUGGESTIES VOOR ACTIVITEITEN TIJDENS DE COLLEGES	7
MODULE 1: STUDIEVAARDIGHEDEN	7
1: Wetenschappelijke literatuur	7
Opdracht 1.1 Literatuur zoeken	7
Opdracht 1.2 Bronnenlijst maken: afsluitende opdracht	8
2: Leesstrategieën	9
Opdracht 2.1 Oriënterend lezen	9
Opdracht 2.2 Zoekend lezen	10
Opdracht 2.3 Studerend lezen	11
Opdracht 2.4 Samenvatting	12
Opdracht 2.5 Uitgebreide samenvatting: afsluitende opdracht	13
MODULE 2: ONDERZOEKSVAADIGHEDEN	14
3: Plagiaat	14
Opdracht 3.1 Bronvermelding	14
Opdracht 3.2 Soorten plagiaat: informatiechart	15
Opdracht 3.3 Soorten plagiaat: praktijkvoorbeelden	16
4: Citeren en parafraseren	17
Opdracht 4.1 Parafraseren	17
Opdracht 4.1 Parafraseren: Vervolg	18
5: Refereren	19
Opdracht 5.1 Bronnenlijst maken	19
Opdracht 5.2 Bronnenlijst aanpassen	20
Opdracht 5.3 Bronnenlijst maken (afsluitende opdracht)	21
MODULE 3: SCHRIJFVAARDIGHEDEN	22
6: Onderzoeksproces	22
Opdracht 6.1 Persoonlijke werkwijze bij schrijfoopdrachten	22
Opdracht 6.2 Schrijfoopdracht plannen (afsluitende opdracht)	23
7: Onderzoeksvraag	24
Opdracht 7.1 Onderzoeksvragen formuleren	24
Opdracht 7.2 Onderzoeksvragen beoordelen	25
Opdracht 7.3 Onderzoeksvraag formuleren (afsluitende opdracht)	26

Inhoudsopgave

8: Een coherent betoog	27
Opdracht 8.1 Reverse outline	27
Opdracht 8.2 Peer feedback: Structuur	28
Opdracht 8.3 Tekstplan (afsluitende opdracht)	29
9: Argumenteren	30
Opdracht 9.1 Argumentatiestructuur herkennen	30
Opdracht 9.2 Argumenten formuleren	31
Opdracht 9.3 Argumentatieschema (afsluitende opdracht)	32
10: Drogredenen	33
Opdracht 10.1 Argumentatiestructuur herkennen	33
Opdracht 10.2 Soorten drogredenen	34
11: Alinea	35
Opdracht 11.1 Alinea beoordelen	35
12: Schrijfstijl	36
Opdracht 12.1 Schrijfstijl beoordelen	36
Opdracht 12.2 Peer feedback: Schrijfstijl	37
Opdracht 12.3 Eindpaper: afsluitende opdracht na module 3	38
MODULE 4: PRESENTEREN	39
13: Presenteren – Een helder verhaal	39
14: Presenteren – Begin en eind	39
15: Presenteren – Levendig presenteren	39
16: Presenteren – PowerPoint	39
17: Presenteren – Oefenen	39
Opdracht 17.1 Voorstelrondje	40
Opdracht 17.2 Artikel presenteren	41
Opdracht 17.3 Eindpresentatie: afsluitende opdracht na module 4	42

INLEIDING

Deze handleiding geeft een overzicht van de nieuwe video's over Academische Vaardigheden, die zijn samengesteld door het Academisch Talencentrum (ATC)/Expertisecentrum Academische Vaardigheden (EAV) van de Universiteit Leiden. De video's dienen ter vervanging van de fysieke colleges die door het EAV werden aangeboden aan eerstejaars tot collegejaar 2022/2023. Een soortgelijke Engelstalige online module, samengesteld door het Academisch Talencentrum (ATC), wordt sinds 2021 aangeboden aan studenten van o.a. de bacheloropleidingen International Studies en Urban Studies onder de naam Academic Reading and Writing. De doelgroep van de videoreeks Academische Vaardigheden zijn Nederlandstalige eerstejaarsstudenten die voor het eerst kennismaken met academisch onderzoek.

Het videomateriaal dient in combinatie met de bijbehorende collegeactiviteiten ter overbrugging tussen het niveau van de vaardigheden aangeleerd op de middelbare school en het niveau dat verwacht wordt bij universitaire opleidingen. De video's zijn ingedeeld in modules over diverse aspecten van academische vaardigheden met suggesties voor verwerkingsopdrachten en verdiepende activiteiten tijdens de colleges. Het doel is dat deze modules geïntegreerd worden in de inhoudelijke vakken in het curriculum. Deze handleiding dient ter ondersteuning van de integratie van de modules in de leerlijn van de colleges.

INHOUD EN GEBRUIK

Deze handleiding bevat een overzicht van de videoreeks en de bijbehorende suggesties voor opdrachten en verdiepende activiteiten.

Zowel de video's als deze handleiding zijn ontworpen om ter ondersteuning te kunnen worden ingezet in het onderwijs over academische vaardigheden, waarbij de docenten zelf kunnen bepalen welke onderdelen van de modules in dit pakket worden gebruikt tijdens en/of voorafgaand aan de colleges. De vaardigheden die behandeld worden in de modules zijn universeel inzetbaar in diverse takken van de wetenschap en in verschillende stadia van de studie. Docenten kunnen ervoor kiezen om de video's op te geven als huiswerk voor het college. Vervolgens kan de stof tijdens de colleges op een interactieve manier besproken worden aan de hand van opdrachten en/of discussievragen. De discussievragen zijn suggesties voor de docent om zowel de inhoud van de video's als de ervaringen en behoeftes van studenten op een interactieve manier klassikaal te bespreken. Sommige vragen kunnen worden gebruikt om de stof uit de video's te recapitulieren, omdat de antwoorden op deze vragen direct in de video's worden geadresseerd.

In deze handleiding zijn vooral opdrachten voor tijdens de colleges te vinden, maar er zijn ook suggesties voor voorbereidende huiswerkopdrachten en afsluitende

opdrachten om de opgedane kennis zelfstandig toe te passen in de praktijk. In de video's wordt niet verwezen naar de bijbehorende opdrachten. De opdrachten zijn optioneel en kunnen dus volledig onafhankelijk van de video's worden geselecteerd en aangepast aan de behoefte van de docent en de studenten. De video's sluiten inhoudelijk op elkaar aan en komen in grote lijnen overeen met de tijdlijn van het voorbereiden van een academisch paper, gevolgd door een presentatie. De afsluitende opdrachten spelen hierop in, en leiden uiteindelijk tot een eindopdracht na de eerste drie modules (Opdracht 12.3 Eindpaper) en een eindopdracht na de vierde module (17.3 Eindpresentatie). De volgorde van de modules en de bijbehorende opdrachten is in die zin niet willekeurig. Het is echter altijd mogelijk van deze volgorde af te wijken indien dit beter aansluit bij het onderwijs.

Deze handleiding bevat geen vastgestelde teksten om mee te werken. Het is voor studenten het meest efficiënt en leerzaam om vakspecifieke teksten te behandelen, en daarnaast af en toe eigen werk mee te nemen zodat ze werkstukken direct kunnen verbeteren terwijl ze tegelijkertijd hun academische vaardigheden verder ontwikkelen. Om de opdrachten optimaal te kunnen uitvoeren en bespreken is het praktisch als de docent vooraf een vaste set artikelen uitkiest die bij meerdere opdrachten gebruikt kunnen worden. Idealiter zijn dit artikelen die al tot de verplichte literatuur behoren bij andere vakken, zodat alle studenten al bekend zijn met de inhoud.

OVERZICHT VAN DE VIDEOREEKS

#	Titel	Centrale vragen
Module 1: Studievaardigheden		
1	Wetenschappelijke literatuur	<ul style="list-style-type: none"> • Wat voor soorten wetenschappelijke publicaties bestaan er? • Hoe vind je de juiste literatuur voor jouw onderzoek?
2	Leesstrategieën	<ul style="list-style-type: none"> • Welke leesstrategieën kun je gebruiken om wetenschappelijke literatuur zo efficiënt mogelijk te lezen en te verwerken? • Hoe kun je snel beoordelen of een bron bruikbaar is voor jouw onderzoek? • Hoe kun je samenvatten gebruiken om een tekst beter te kunnen begrijpen en gebruiken?
Module 2: Onderzoeksvaardigheden		
3	Plagiaat	<ul style="list-style-type: none"> • Waarom is het belangrijk je bronnen te vermelden? • Wat is plagiaat? • Hoe maak je op een correcte manier gebruik van andermans werk in je onderzoekspresentaties?
4	Citeren en parafraseren	<ul style="list-style-type: none"> • Hoe verwerk je informatie uit andere werken op correcte wijze in je eigen werk? • Hoe en wanneer citeer je? • Hoe en wanneer parafraseer je?
5	Refereren	<ul style="list-style-type: none"> • Hoe verwijst je correct naar andere werken? • Hoe werken referentiestijlen? • Hoe regel je de vormgeving van verwijzingen en de literatuurlijst?
Module 3: Schrijfvaardigheden		
6	Onderzoeksproces	<ul style="list-style-type: none"> • Hoe pak je een (schrijf)opdracht aan? • Wat zijn de verschillende fases van het onderzoeksproces?
7	Onderzoeksvraag	<ul style="list-style-type: none"> • Hoe formuleer je een goede onderzoeksvraag?
8	Een coherent betoog	<ul style="list-style-type: none"> • Hoe maak je een tekstplan? • Hoe schrijf je een coherent betoog? • Hoe verbeter je de structuur van je tekst met behulp van de technieken reverse outline en peer feedback?
9	Argumenteren	<ul style="list-style-type: none"> • Wat is het belang van een goede onderbouwing? • Hoe analyseer je de argumentatie in een tekst? • Hoe zorg je voor een goede argumentatie in je eigen tekst?
10	Drogredenen	<ul style="list-style-type: none"> • Hoe herken je denkfouten in een argumentatie (drogredenen)? • Hoe voorkom je dat er denkfouten (drogredenen) in je argumentatie terechtkomen?
11	Alinea	<ul style="list-style-type: none"> • Hoe kun je de helderheid van je tekst verbeteren bij het schrijven van een alinea?
12	Schrijfstijl	<ul style="list-style-type: none"> • Hoe zorg je dat je tekst zowel informatief als prettig leesbaar is?

OVERZICHT VAN DE VIDEOREEKS

#	Titel	Centrale vragen
Module 4: Presentatievaardigheden		
13	Presenteren 1: Een helder verhaal	<ul style="list-style-type: none"> • Hoe bereid je een heldere presentatie voor? • Hoe structureer je de inhoud van je presentatie?
14	Presenteren 2: Begin en eind	<ul style="list-style-type: none"> • Hoe kun je je presentatie versterken met een goed begin en een sterk slot?
15	Presenteren 3: Levendig presenteren	<ul style="list-style-type: none"> • Hoe geef je op een levendige manier een presentatie met behulp van technieken op het gebied van stem en gebaren?
16	Presenteren 4: PowerPoint	<ul style="list-style-type: none"> • Hoe kun je een PowerPoint gebruiken om je presentatie te ondersteunen?
17	Presenteren 5: Oefenen	<ul style="list-style-type: none"> • Hoe verbeter je je presentatie door te oefenen?

SUGGESTIES VOOR ACTIVITEITEN TIJDENS DE COLLEGES

MODULE 1: STUDIEVAARDIGHEDEN

1: Wetenschappelijke literatuur

Leerdoelen

De student heeft na dit onderdeel

- Inzicht in de essentiële kenmerken van verschillende soorten wetenschappelijke literatuur en overige bronnen.
- Inzicht in verschillende strategieën voor het vinden van relevante literatuur.

Centrale vragen

- Wat voor soorten wetenschappelijke publicaties bestaan er?
- Hoe vind je de juiste literatuur voor jouw onderzoek?

Opdracht 1.1 Literatuur zoeken

VOORBEREIDING VOOR DE DOCENT

Het is aan de docent te bepalen wanneer de opdracht door de studenten wordt uitgevoerd: tijdens het college, of voorafgaand aan het college als huiswerkopdracht. De docent stelt een onderwerp vast en selecteert vooraf links naar eventueel relevante vakspecifieke databases, catalogi, zoekmachines, of andere websites die voor de studenten bruikbaar kunnen zijn. Suggesties voor websites zijn bijvoorbeeld de [Catalogus](#) en de [Databases](#) van de Universiteitsbibliotheek (UB), of een academische zoekmachine zoals [Google Scholar](#). Tijdens het college kan de docent de studenten informeren over de geselecteerde relevante vakspecifieke websites, en over de mogelijkheid tot het contacteren van vakreferenten en/of andere specialisten. De UB organiseert elk collegejaar digitale sessies Bronnen Beoordelen (Evaluating Sources) voor eerstejaarsstudenten. Deze sessies zijn volledig gericht op het beoordelen en verifiëren van de betrouwbaarheid van niet-academische bronnen. Opleidingen kunnen deze sessie voor de studenten aanvragen bij de [informatiespecialisten van de UB](#).

TAKEN VOOR DE STUDENTEN

- Zoek op internet naar publicaties over het (door de docent gekozen) onderwerp
Variatie: Kies een primaire bron en zoek daar vervolgens secundaire bronnen over.
- In de video word gesproken over verschillende soorten publicaties (wetenschappelijk tijdschrift, conferentiebundel, review etc.). Verzamel verschillende types publicaties die je tegenkomt. Bedenk bij elke bron: wat voor soort publicatie is dit?

KLASSIKALE BESPREKING

De studenten vertellen aan elkaar en aan de docent over de gevonden publicaties. Hierbij wordt de nadruk gelegd op de in de video genoemde verschillende publicatietypes (wetenschappelijk tijdschrift, conferentiebundel, review etc.) en belangrijke begrippen zoals peer review en het verschil tussen primaire en secundaire literatuur. Indien nodig geeft de docent extra informatie over het zoeken van specifieke publicatietypes die relevant zijn binnen het vakgebied.

1: Wetenschappelijke literatuur

Opdracht 1.2 Bronnenlijst maken: afsluitende opdracht

VOORBEREIDING VOOR DE DOCENT

De docent voorziet de studenten van informatie over verdere aspecten van de opdracht, zoals wat de studenten kunnen verwachten m.b.t. feedback en eventuele becijfering. Deze opdracht maakt deel uit van de voorbereiding op afsluitende opdracht na module 3 (Opdracht 12.3 Eindpaper). Indien de docent ervoor kiest Opdracht 12.3 (Eindpaper) niet op te nemen in het curriculum, kunnen de studenten een andere schrijfoopdracht gebruiken waar zij dat semester aan werken. Deze opdracht kan tevens gecombineerd worden met Afsluitende Opdracht 5.3 (Bronnenlijst) bij Video 5 (Refereren).

TAKEN VOOR DE STUDENTEN

- Verzamel secundaire bronnen voor je schrijfoopdracht.
- Stel een bronnenlijst op en lever deze in bij de docent. Zoek bij elke bron uit of er peer review plaatsgevonden heeft en zoek vervolgens bij elke bron een review (indien mogelijk).

DISCUSSIEVRAGEN

- Hoe ging je te werk bij het zoeken en beoordelen van bronnen bij je vorige werkstuk(ken)?
- Wat voor soort bronnen heb je ooit al eens gebruikt voor werkstukken?
- Hoe kunnen niet-wetenschappelijke bronnen nuttig zijn voor een wetenschappelijk onderzoek?
- Stel je gebruikt de sneeuwbal methode, waar let je dan op om vast te stellen welke bron mogelijk nuttig is voor jouw onderzoek?
- Betekent peer review dat een artikel altijd betrouwbaar is? Betekent het ontbreken van peer review dat een bron niet betrouwbaar is?
- Hoe zou het lezen van recensies (reviews) nuttig kunnen zijn voor jou als student?
- Welke problemen kom jij persoonlijk tegen bij het zoeken van de juiste literatuur?
- Hoe kun je de verschillende types publicaties het beste gebruiken?

2: Leesstrategieën

Leerdoelen

De student heeft na dit onderdeel

- Kennis van drie verschillende leesstrategieën voor de verwerking van wetenschappelijke literatuur: oriënterend lezen, zoekend lezen en studerend lezen.
- De vaardigheid om met behulp van de drie leesstrategieën wetenschappelijke literatuur efficiënt en effectief te verwerken.
- Kennis van verschillende wijzen en toepassingen van samenvatten.

Centrale vragen

- Welke leesstrategieën kun je gebruiken om wetenschappelijke literatuur zo efficiënt mogelijk te lezen en te verwerken?
- Hoe kun je snel beoordelen of een bron bruikbaar is voor jouw onderzoek?
- Kennis van verschillende wijzen en toepassingen van samenvatten.

VOORBEREIDING VOOR DE DOCENT

De docent selecteert een vakspecifieke tekst die bruikbaar is voor het oefenen van leesstrategieën. Het is aan te raden een inhoudelijk niet al te gecompliceerde tekst te kiezen met een duidelijke structuur (bijv. met tussenkopjes) en een heldere inleiding met een expliciete onderzoeksvraag. Verder is het praktisch een tekst te selecteren die de studenten niet binnen de gestelde tijd volledig kunnen lezen, zodat het voor hen onvermijdelijk is bewust na te denken over hun leesstrategie om de hoofdzaken te kunnen begrijpen.

Opdracht 2.1 Oriënterend lezen

TAKEN VOOR DE STUDENTEN

Probeer binnen 10 minuten door middel van oriënterend lezen de belangrijkste eigenschappen van de tekst te ontdekken. Gebruik hierbij de tips die je in de video hebt gekregen.

- Wie is de auteur?
- Waar gaat het artikel over?
Antwoord in één zin.
- Hoe is het artikel opgebouwd?
- Wat is de belangrijkste vraag of stelling die de auteur in het artikel bespreekt?
- Hoe gaat de auteur te werk bij het beantwoorden van de vraag of onderbouwen van de stelling?
- Op welke bladzijde geeft hij/zij de belangrijkste argumenten?

KLASSIKALE BESPREKING

De docent bespreekt de antwoorden op de opdracht klassikaal met de studenten en inventariseert wat de studenten binnen tien minuten hebben geleerd over de tekst. Belangrijk hierbij is dat de studenten in staat zijn de hoofdlijnen eruit te halen (onderzoeksvraag, methodologie, structuur, inleiding en conclusie). Verdere aspecten om in dit stadium op te letten zijn de titel, de auteur, plaats van publicatie, publicatietype, (tussen)kopjes, abstract, afbeeldingen, tabellen en grafieken.

2: Leesstrategieën

Opdracht 2.2 Zoekend lezen

VOORBEREIDING VOOR DE DOCENT

De docent selecteert een goed gestructureerde vakspecifieke tekst die bruikbaar is voor het oefenen van leesstrategieën. Dit kan dezelfde tekst zijn die bij Opdracht 2.1 gebruikt wordt. Vervolgens maakt de docent een aantal inhoudelijke, feitelijke vragen waarvan het antwoord in de tekst te vinden is.¹ De studenten moeten de antwoorden relatief gemakkelijk kunnen vinden met behulp van de leesstrategie zoekend lezen zoals uitgelegd in de video.

¹Voorbeeldvragen:

- In welk jaartal vond gebeurtenis X plaats?
- Welk citaat gebruikt de auteur om X te illustreren?

TAKEN VOOR DE STUDENTEN

Zoek in de tekst binnen 5 minuten zo snel mogelijk de antwoorden op de vragen in de vragenlijst en vermeld op welke pagina je het antwoord gevonden hebt. Gebruik hierbij wat je in de video geleerd hebt over zoekend lezen.

KLASSIKALE BESPREKING

De docent bespreekt de antwoorden op de opdracht klassikaal met de studenten en inventariseert hoe de studenten te werk gegaan zijn. Hebben ze alle antwoorden gevonden? Wat ging moeilijk, en wat ging makkelijk? Waar kun je allemaal op letten als je snel het juiste antwoord wilt vinden?

2: Leesstrategieën

Opdracht 2.3 Studerend lezen

VOORBEREIDING VOOR DE DOCENT

Het is aan de docent te bepalen wanneer de opdracht door de studenten wordt uitgevoerd: tijdens het college, of voorafgaand aan het college als huiswerkopdracht. De docent selecteert (een deel van) een goed gestructureerde vakspecifieke tekst die bruikbaar is voor het oefenen van leesstrategieën. De vragen bij b) zijn suggesties en kunnen aangepast worden aan de behoefte van de docent en de studenten.

TAKEN VOOR DE STUDENTEN

- Lees de tekst.
- Analyseer de structuur en inhoud van de tekst aan de hand van de volgende vragen:
  1. Wat is de hoofdgedachte van de tekst?
  2. Wat is de hoofdgedachte van elke afzonderlijke alinea/paragraaf?
  3. Wat is de onderzoeksvraag en welke deelvragen zijn er?
  4. Hoe probeert de auteur deze vragen te beantwoorden?
  5. Welke methodologie gebruikt de auteur?
  6. Welke bewijzen en argumenten gebruikt de auteur?
  7. Op welke manier worden deze gepresenteerd?
  8. Zijn er ook tegenargumenten en weerleggingen?
  9. Zijn de argumenten ondersteund door voorbeelden?
  10. Is de argumentatie overtuigend?
  11. Zijn er aspecten van het betoog of de structuur die verbeterd zouden kunnen worden? Hoe?

KLASSIKALE BESPREKING

De docent bespreekt de antwoorden op de vragen klassikaal met de studenten en inventariseert hoe de studenten te werk gegaan zijn.

2: Leesstrategieën

Opdracht 2.4 Samenvatting

VOORBEREIDING VOOR DE DOCENT

Het is aan de docent te bepalen wanneer de opdracht door de studenten wordt uitgevoerd: tijdens het college, of voorafgaand aan het college als huiswerkopdracht. De docent selecteert (een deel van) een goed gestructureerde vakspecifieke tekst die bruikbaar is voor het oefenen van leesstrategieën en samenvatten. Vooraf informeert de docent de studenten over verschillende soorten methodes van samenvatten (met kernzinnen, steekwoorden, bulletpoints, mindmap, parafraseren, tijdlijn, tabel, diagram etc.).

TAKEN VOOR DE STUDENTEN

- Lees de tekst.
- Maak binnen 20 minuten een samenvatting volgens een zelfgekozen methode.
- Bespreek je samenvatting in tweetallen. Wat zijn de overeenkomsten/verschillen in vorm en inhoud?

KLASSIKALE BESPREKING

De docent bespreekt de antwoorden op de opdracht klassikaal met de studenten en inventariseert hoe de studenten te werk gegaan zijn. Ook wordt besproken hoe de verschillende methodes van samenvatten nuttig kunnen zijn bij het verwerken en gebruiken van informatie uit een tekst. Studenten wisselen tips uit en vertellen wat voor hen persoonlijk goed of juist minder goed werkt.

2: Leesstrategieën

Opdracht 2.5 Uitgebreide samenvatting: afsluitende opdracht

VOORBEREIDING VOOR DE DOCENT

De docent selecteert een goed gestructureerde vakspecifieke tekst die bruikbaar is voor het oefenen van leesstrategieën en samenvatten. De docent informeert de studenten over de verdere aspecten van de afsluitende opdracht, zoals de becijfering en eventuele eisen voor de vorm van de samenvatting.

TAKEN VOOR DE STUDENTEN

- Lees de tekst.
- Maak een uitgebreide samenvatting van de tekst en lever deze in bij de docent. Indien je zelf de vorm van de samenvatting hebt mogen bepalen, motiveer dan waarom je voor deze vorm gekozen hebt.

DISCUSSIEVRAGEN

- Stel je hebt een bron gevonden voor je werkstuk, hoe ga je dan te werk? Waar begin je met lezen?
- Lees je elke bron van a tot z?
- Waar let je op om te bepalen of je bron bruikbaar is?
- Waar let je op om te bepalen of je bron betrouwbaar is?
- Kunnen onbetrouwbare bronnen ook bruikbaar zijn voor je onderzoek?
- Moet je altijd de hele bron lezen om te kunnen bepalen of het bruikbaar is voor je onderzoek?
- Wat zijn de drie verschillende leesstrategieën en welke gebruik jij al?
- Wie maakt er wel eens een samenvatting?
  - In welke vorm (met kernzinnen, steekwoorden, bulletpoints, mindmap, parafaseren, tijdlijn, tabel, diagram etc.)?
  - Met welk doel maak je samenvattingen?
  - Hoe selecteer je welke informatie wel en niet in de samenvatting komt?

3: Plagiaat

Leerdoelen

De student heeft na dit onderdeel

- Kennis van het belang van een goede bronvermelding en van de problematiek omtrent plagiaat.
- Geleerd hoe correct gebruik te maken van andermans werk in eigen onderzoekspresentaties (zowel mondeling als schriftelijk).

Centrale vragen

- Waarom is het belangrijk je bronnen te vermelden?
- Wat is plagiaat?
- Hoe maak je op een correcte manier gebruik van andermans werk in je eigen onderzoekspresentaties?

VOORBEREIDING VOOR DE DOCENT

De docent stelt een lijst op met (vakgerelateerde) uitspraken of situaties die wel of geen bronvermelding nodig hebben.² Hierbij kunnen bijvoorbeeld ook fragmenten uit de vakliteratuur worden gebruikt.

² Voorbeelden:

- Nederland heeft twaalf provincies (bronvermelding niet nodig).
- In Nederland spreken ongeveer 16.000 mensen Vietnamees (bronvermelding nodig).
- Je schrijft een werkstuk over koningin Wilhelmina. In een biografie over koningin Wilhelmina vind je een mooi citaat uit *Eenzaam maar niet alleen*. Dit boek is door koningin Wilhelmina zelf geschreven (bronvermelding nodig van beide bronnen).

Opdracht 3.1 Bronvermelding

TAKEN VOOR DE STUDENTEN

Lees de uitspraken en bedenk per uitspraak of een bronvermelding nodig is.

KLASSIKALE BESPREKING

De docent bespreekt de antwoorden op de opdracht klassikaal met de studenten en inventariseert hoe de studenten te werk gegaan zijn. De studenten motiveren waarom zij denken dat de uitspraken wel of geen bronvermelding vereisen.

3: Plagiaat

Opdracht 3.2 Soorten plagiaat: informatiechart

VOORBEREIDING VOOR DE DOCENT

De docent verspreidt de informatiechart [Did I Plagiarize?](#) onder de studenten.

TAKEN VOOR DE STUDENTEN

- Bekijk de informatiechart “Did I Plagiarize?”.
- Bespreek de afgebeelde subtypes van plagiaat in tweetallen.
- Had je verwacht dat dit allemaal onder plagiaat valt?
- Heb je wel eens (bedoeld of onbedoeld) plagiaat gepleegd? Zo ja, welke vorm?
- Wat doe jij persoonlijk om plagiaat te voorkomen?

KLASSIKALE BESPREKING

De docent bespreekt de antwoorden op de opdracht klassikaal met de studenten en inventariseert hoe de studenten te werk gegaan zijn. De docent en de studenten bespreken hoe de afgebeelde subtypes van plagiaat voorkomen kunnen worden.

3: Plagiaat

Opdracht 3.3 Soorten plagiaat: praktijkvoorbeelden

VOORBEREIDING VOOR DE DOCENT

De docent vraagt de studenten voorafgaand aan het college als huiswerkopdracht minimaal één praktijkvoorbeeld van plagiaat op te zoeken.

TAKEN VOOR DE STUDENTEN

Zoek praktijkvoorbeelden van plagiaat op internet (bijvoorbeeld in nieuwsberichten). Wat heeft de plagiaatpleger verkeerd gedaan? Gaat het hier, denk je, om opzettelijk of onopzettelijke plagiaat? Hoe had deze fout voorkomen kunnen worden?

KLASSIKALE BESPREKING

De docent bespreekt de door de studenten gevonden voorbeelden van plagiaat klassikaal. De studenten vertellen wat er foutging en hoe het plagiaat voorkomen had kunnen worden. Ook de mogelijke gevolgen van plagiaat worden besproken. De gevonden praktijkvoorbeelden kunnen tevens gerelateerd worden aan het in de video gemaakte onderscheid tussen plagiaat van ideeën en plagiaat van taal, en aan de subtypes van plagiaat uit de informatiechart [Did I Plagiarize?](#) uit Opdracht 3.2.

DISCUSSIEVRAGEN

- Waarom is het belangrijk om altijd naar bronnen te verwijzen?
- Wat is plagiaat?
- Wat voor soorten plagiaat bestaan er?
- Kun je ook per ongeluk plagiaat plegen?
- Wat zijn mogelijke gevolgen van plagiaat?
- Heb je zelf wel eens plagiaat gepleegd, of ken je verhalen uit de praktijk?
- Wat kun je doen om plagiaat te voorkomen?
- Wat voor soort informatie heeft een bronvermelding nodig?
- Waarom zou je je eigen teksten niet mogen 'plagiëren'?

4: Citeren en parafraseren

Leerdoelen

De student heeft na dit onderdeel

- Geleerd hoe correct gebruik te maken van andermans werk in eigen onderzoekspresentaties (zowel mondeling als schriftelijk) door citeren en parafraseren.

Centrale vragen

- Hoe verwerk je informatie uit andere werken op correcte wijze in je eigen werk?
- Hoe en wanneer citeer je?
- Hoe en wanneer paraphraseer je?

VOORBEREIDING VOOR DE DOCENT

Het is aan de docent te bepalen wanneer de taken 4.1a en 4.1b door de studenten wordt uitgevoerd: tijdens het college, of voorafgaand aan het college als huiswerkopdracht. De docent selecteert een fragment uit een goed gestructureerde vakspecifieke tekst die bruikbaar is voor het oefenen van parafraseren. Doel is dat de studenten het fragment bondig en in eigen woorden parafraseren.

Opdracht 4.1 Parafraseren

TAKEN VOOR DE STUDENTEN

- a) Lees het fragment.
- b) Vat het fragment in één alinea samen in eigen woorden aan de hand van het in de video besproken stappenplan.
  1. Zoek eerst de kerngedachte van de bron die je gebruikt. Eventueel kun je de kernzinnen met de belangrijkste informatie markeren of onderstrepen.
  2. Zoek dan de belangrijke vaktermen, namen en titels in je brontekst. Dat zijn essentiële woorden die ook in je parafraze terug moeten komen.
  3. Nu leg je de oorspronkelijke tekst weg en vat hem samen aan de hand van de kernideeën en belangrijke woorden. Doe dit zo veel mogelijk in je eigen woorden, en probeer ook de (zins)structuur zelf op te zetten.
  4. Dan pak je de oorspronkelijke tekst er weer bij. Zijn de belangrijkste ideeën uit de tekst aanwezig? Ben je trouw gebleven aan de bedoeling van de auteur?
  5. Als de inhoud klopt, kijk dan ook nog even goed naar de woordkeuze. Wijkt je tekst voldoende af van het origineel? Zijn er toch zinnen of zinsneden erg hetzelfde gebleven, pak er dan een synoniemenwoordenboek bij en pas die stukjes nog een beetje aan. Let wel op dat je daarmee de betekenis niet verandert.
- c) Vergelijk de parafrases in tweetallen. Wat zijn de overeenkomsten? Wat zijn de verschillen?

4: Citeren en parafraseren

Opdracht 4.1 Parafraseren: Vervolg

KLASSIKALE BESPREKING

De docent bespreekt de opdracht klassikaal met de studenten en inventariseert hoe de studenten te werk gegaan zijn. Wie vond het makkelijk en wie vond het moeilijk, en waarom? Wat zijn de overeenkomsten en de verschillen tussen de parafrases van de studenten wat betreft de vorm en de inhoud? Werkt het stappenplan beter dan de methode die de studenten eerder gebruikten?

DISCUSSIEVRAGEN

- Waarom is het belangrijk altijd naar andere werken te verwijzen?
- Wat zijn de gevaren van verkeerd citeren en/of parafraseren?
- Wat doen we het vaakst: parafraseren of citeren?
- Wanneer moet je citeren, en wanneer moet je parafraseren?
- Wat zijn de voor- en nadelen van citeren en parafraseren?
- Moet je bij een parafrase ook een bronvermelding zetten?
- Stel: je leest een artikel waarin een passend citaat staat uit een andere academische bron, met de juiste bronvermelding erbij. Jij wilt dat citaat ook in je werk gebruiken.
- Naar welke bron(nen) verwijs je dan? En waarom?

5: Refereren

Leerdoelen

De student heeft na dit onderdeel

- Kennis van het bestaan van verschillende referentiestijlen en van de conventies rondom refereren binnen het eigen vakgebied.
- Geleerd de door de opleiding gebruikte referentiestijl correct toe te passen.

Centrale vragen

- Hoe verwijst je correct naar andere werken?
- Hoe werken referentiestijlen?
- Hoe regel je de vormgeving van verwijzingen en de literatuurlijst?

Breng voor alle opdrachten een voorbeeld van een relevante referentiestijl mee naar college. Dit mag in de vorm van een stijlguide of enkele artikelen in de gewenste referentiestijl, of deel een link naar een online stijlguide met de studenten (bijvoorbeeld de digitale [Chicago Manual of Style](#)).

VOORBEREIDING VOOR DE DOCENT

Het is aan de docent te bepalen wanneer de opdracht door de studenten wordt uitgevoerd: tijdens het college, of voorafgaand aan het college als huiswerkopdracht. De docent voorziet de studenten van informatie over de bij de opleiding gewenste referentiestijl en de bijbehorende stijlguide (bijvoorbeeld de digitale [Chicago Manual of Style](#)).

Opdracht 5.1 Bronnenlijst maken

TAKEN VOOR DE STUDENTEN

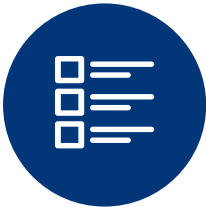
- a) Verzamel met behulp van een database of catalogus literatuur over een onderwerp dat nu relevant is voor een vak of schrijfopdracht.
  - **Suggestie:** gebruik de [Catalogus](#) of de [Databases](#) van de UB.
- b) Maak een bronnenlijst volgens de regels van de juiste referentiestijl.
- c) Bedenk een paar voorbeelden van verwijzingen zoals ze in de tekst zouden voorkomen. Op welke verschillende manieren kan men in een tekst naar bronnen verwijzen?

KLASSIKALE BESPREKING

De docent bespreekt de antwoorden op de opdracht klassikaal met de studenten en inventariseert hoe de studenten te werk gegaan zijn.

5: Refereren

Opdracht 5.2 Bronnenlijst aanpassen

VOORBEREIDING VOOR DE DOCENT

De docent selecteert een relatief korte bronnenlijst van een wetenschappelijk artikel opgesteld in een **andere referentiestijl dan de door de opleiding gewenste referentiestijl**. Vervolgens verspreidt de docent (een geprinte versie van) deze lijst onder de studenten. De docent voorziet de studenten tevens van informatie over de bij de opleiding gewenste referentiestijl en de bijbehorende stijlguide (bijvoorbeeld de digitale [Chicago Manual of Style](#)).

Deze opdracht kan tevens voorafgaand aan het college worden voorbereid als huiswerkopdracht, mits de studenten vooraf voorzien worden van een stijlguide van de gewenste referentiestijl.

TAKEN VOOR DE STUDENTEN

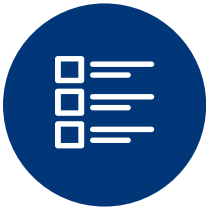
- Bestudeer de bronnenlijst. Deze lijst staat in de verkeerde referentiestijl.
- Pas de lijst aan naar de door de opleiding gewenste referentiestijl. Bestudeer hiervoor een relevante stijlguide.

KLASSIKALE BESPREKING

De docent bespreekt de antwoorden op de opdracht klassikaal met de studenten en inventariseert hoe de studenten te werk gegaan zijn.

5: Refereren

Opdracht 5.3 Bronnenlijst maken (afsluitende opdracht)

VOORBEREIDING VOOR DE DOCENT

Deze opdracht bouwt voort op Afsluitende Opdracht 1.2 (Bronnenlijst) bij Video 1 (Wetenschappelijke literatuur). Opdracht 5.3 maakt tevens deel uit van de voorbereiding op de afsluitende opdracht na module 3 (Opdracht 12.3 Eindpaper). Indien de docent ervoor kiest om de studenten geen eindpaper te laten schrijven, kunnen de studenten een andere schrijfoopdracht gebruiken waar zij dat semester aan werken. De docent communiceert aan de studenten informatie over verdere aspecten van de opdracht zoals wat de studenten kunnen verwachten m.b.t. feedback en becijfering.

TAKEN VOOR DE STUDENTEN

- Verzamel literatuur voor je schrijfoopdracht.
- Stel een bronnenlijst op en lever deze in bij de docent. Zorg dat de bronnenlijst volledig voldoet aan de door de opleiding gewenste referentiestijl.

DISCUSSIEVRAGEN

- Waarom is het belangrijk om correct te verwijzen?
- Wanneer plaats je een verwijzing?
- Welke referentiestijlen ken je?
- Wat zijn de twee hoofdmanieren van refereren?
- Welke referentiestijlen heb je zelf al eens gebruikt?
- Heb je al eens een reference generator of reference manager gebruikt? Wat zijn je ervaringen hiermee?

6: Onderzoeksproces

Leerdoelen

De student heeft na dit onderdeel

- Inzicht in de verschillende fasen van het onderzoeksproces: de oriënterende fase, de schrijffase, en de revisiefase.

Centrale vragen

- Hoe pak je een (schrijf)opdracht aan?
- Wat zijn de verschillende fasen van het onderzoeksproces?

TAKEN VOOR DE STUDENTEN

- Beschrijf kort je eigen schrijfproces. Hoeveel tijd besteed je aan voorbereiding? Hoeveel aan het schrijven zelf? Loop je de tekst nog na op taal en spelling? Verschilt je oorspronkelijke werkwijze van het onderzoeksproces zoals het in de video is uitgelegd?
- Vergelijk werkwijzes in tweetallen. Wat zijn de verschillen? Wat zijn de voor- en nadelen van een bepaalde aanpak?

KLASSIKALE BESPREKING

De docent bespreekt de antwoorden klassikaal met de studenten en inventariseert hoe de studenten te werk gaan bij schrijfoopdrachten. De studenten delen de voor- en nadelen van verschillende werkwijzen, tips, en eventuele nieuwe inzichten.

Opdracht 6.1 Persoonlijke werkwijze bij schrijfoopdrachten

DISCUSSIEVRAGEN

- Waarom is het belangrijk om van tevoren goed na te denken over het onderzoeksproces?
- Welke drie fasen van het onderzoeksproces worden onderscheiden in de video, en wat gebeurt er tijdens die fasen?
- Aan welke taken zou je in verhouding meer of juist minder tijd moeten besteden?
- In welke schrijffase:
  - lees je je in?
  - controleer je je werk op spelfouten?
  - formuleer je je onderzoeksvraag?
  - ben je het meest met literatuur bezig?
  - maak je de vormgeving van de bronnenlijst op orde?
  - maak je een tekstplan?
  - controleer je je werk op spelfouten en stijlfouten?
  - begin je met schrijven?
  - schrap je irrelevante stukken uit de tekst?

6: Onderzoeksproces

Opdracht 6.2 Schrijfoopdracht plannen (afsluitende opdracht)

VOORBEREIDING VOOR DE DOCENT

Deze opdracht maakt deel uit van de voorbereiding op afsluitende opdracht na module 3 (Opdracht 12.3 Eindpaper). Indien de docent ervoor kiest om de studenten geen eindpaper te laten schrijven, kunnen de studenten een andere schrijfoopdracht gebruiken waar zij dat semester aan werken. De docent voorziet de studenten van verdere informatie over de opdracht, bijvoorbeeld over feedback en becijfering.

TAKEN VOOR DE STUDENTEN

Maak een uitgebreid overzicht van de planning van je schrijfoopdracht en lever je planning in bij de docent.

7: Onderzoeksvraag

Leerdoelen

De student heeft na dit onderdeel

- Geleerd van een onderwerp naar een werkbare en afgebakende onderzoeksvraag te komen.
- Geleerd een onderzoeksvraag helder en specifiek te formuleren.

Centrale vragen

- Hoe formuleer je een goede onderzoeksvraag?

VOORBEREIDING VOOR DE DOCENT

Het is aan de docent te bepalen wanneer de opdracht door de studenten wordt uitgevoerd: tijdens het college, of voorafgaand aan het college als huiswerkopdracht.

Opdracht 7.1 Onderzoeksvragen formuleren

TAKEN VOOR DE STUDENTEN

- Formuleer één of meerdere goede onderzoeksvragen over een relevant onderwerp gerelateerd aan een huidige schrijfoopdracht of recent college.
- Baken je onderzoeksvraag af aan de hand van de in de video geïntroduceerde 4W-methode (wat/wie, wanneer, waar, waarom).
- Formuleer enkele mogelijke deelvragen.

KLASSIKALE BESPREKING

De docent bespreekt de antwoorden op de opdracht klassikaal met de studenten en inventariseert hoe de studenten te werk gegaan zijn. Voldoen de door de studenten geformuleerde vragen aan de in de video genoemde eisen? Zijn de vragen haalbaar en voldoende afgebakend, en volgen de deelvragen logisch uit de hoofdvraag?

7: Onderzoeksvraag

Opdracht 7.2 Onderzoeksvragen beoordelen

VOORBEREIDING VOOR DE DOCENT

De docent stelt een lijst op van vakgerelateerde onderzoeksvragen die de studenten kunnen beoordelen. Onder deze vragen zijn niet alleen goede, maar ook minder goede onderzoeksvragen (die bijvoorbeeld gesloten, irrelevant, te vaag of te breed zijn).

TAKEN VOOR DE STUDENTEN

- Lees de lijst met onderzoeksvragen.
- Bepaal per vraag: is het een goede onderzoeksvraag? Waarom wel/niet?

KLASSIKALE BESPREKING

De docent bespreekt de antwoorden op de opdracht klassikaal met de studenten en inventariseert hoe de studenten te werk gegaan zijn. Wat maakt een onderzoeksvraag goed? Hoe zouden de slechte onderzoeksvragen verbeterd kunnen worden?

DISCUSSIEVRAGEN

- In welke fase van het onderzoeksproces bedenk je de onderzoeksvraag?
- Hoe heb je in het verleden een onderwerp of onderzoeksvraag bedacht bij eerdere opdrachten?
- Wat zijn de verschillende stappen die je onderneemt bij het bedenken van een onderzoeksvraag?
- Aan welke kenmerken moet een goede onderzoeksvraag voldoen?
- Wat is de 4W-methode en waarom is die methode nuttig?

7: Onderzoeksvraag

Opdracht 7.3
**Onderzoeksvraag
formuleren**
(afsluitende opdracht)

**VOORBEREIDING VOOR
DE DOCENT**

Deze opdracht maakt deel uit van de voorbereiding op afsluitende opdracht na module 3 (Opdracht 12.3 Eindpaper). Indien de docent ervoor kiest om de studenten geen eindpaper te laten schrijven, kunnen de studenten een andere schrijfoopdracht gebruiken waar zij dat semester aan werken. De docent communiceert aan de studenten wat de studenten kunnen verwachten m.b.t. feedback en beoordeling van opdracht 7.3.

TAKEN VOOR DE STUDENTEN

Formuleer een onderzoeksvraag met bijbehorende deelvragen voor je schrijfoopdracht en lever de vragen in bij de docent.

8: Een coherent betoog

Leerdoelen

De student heeft na dit onderdeel

- Geleerd een sterk en coherent betoog te schrijven met behulp van een tekstplan.
- Geoefend met de technieken reverse outline en peer feedback voor het verbeteren van de structuur van de tekst.

Centrale vragen

- Hoe maak je een tekstplan?
- Hoe schrijf je een coherent betoog?
- Hoe verbeter je de structuur van je tekst met behulp van de technieken reverse outline en peer feedback?

VOORBEREIDING VOOR DE DOCENT

De docent vraagt de studenten een zelfgeschreven (wetenschappelijke) tekst mee te nemen naar het college of selecteert een relevante vakgerelateerde tekst waarmee studenten kunnen oefenen.

De studenten kunnen de video voorafgaand aan het college bekijken, maar in het kader van deze opdracht is het handiger de video tijdens het college te tonen, zodat de studenten eerst instructie krijgen over het maken van een reverse outline en vervolgens de kennis direct in praktijk kunnen brengen.

Opdracht 8.1 Reverse outline

TAKEN VOOR DE STUDENTEN

Maak een reverse outline van de tekst. Beoordeel de structuur en coherentie van je outline met behulp van de tips uit de video, bijvoorbeeld aan de hand van de volgende vragen:

- Is de onderzoeksvraag helder geformuleerd?
- Heeft iedere alinea een afgebakend onderwerp en een kernzin?
- Hoe is de informatie uit de tekst verdeeld?
- Worden de vragen uit je inleiding beantwoord in de conclusie?
- Is alle informatie volstrekt relevant voor de onderzoeksvraag, of kun je dingen schrappen?

KLASSIKALE BESPREKING

De docent bespreekt de antwoorden op de opdracht klassikaal met de studenten en inventariseert hoe de studenten te werk gegaan zijn. Wat hebben ze geleerd? Zijn de studenten in staat verbeteringen aan te brengen in het gelezen werk aan de hand van de reverse outline?

8: Een coherent betoog

Opdracht 8.2 Peer feedback: Structuur

VOORBEREIDING VOOR DE DOCENT

De docent vraagt de studenten een zelfgeschreven (wetenschappelijke) tekst mee te nemen naar het college. Deze opdracht kan eventueel gecombineerd worden met Opdracht 11.2 (Peer feedback: Schrijfstijl).

TAKEN VOOR DE STUDENTEN

- Wissel schrijfopdrachten uit in tweetallen en kijk kritisch naar de tekst van de ander. Wat zou er nog verbeterd kunnen worden? Denk aan de tips uit de video over structuur, coherentie, en de reverse outline. Zijn alle verbanden in de tekst ook voor een buitenstaander logisch?
- Voorzie de ander van constructieve feedback.
- Bespreek de feedback in tweetallen.

KLASSIKALE BESPREKING

De docent bespreekt de antwoorden op de opdracht klassikaal met de studenten en inventariseert hoe de studenten te werk gegaan zijn. Wat hebben ze geleerd? Ging het formuleren van nuttige feedback makkelijk of moeilijk, en waarom?

8: Een coherent betoog

Opdracht 8.3 Tekstplan (afsluitende opdracht)

VOORBEREIDING VOOR DE DOCENT

Deze opdracht maakt deel uit van de voorbereiding op afsluitende opdracht na module 3 (Opdracht 12.3 Eindpaper). Indien de docent ervoor kiest om de studenten geen eindpaper te laten schrijven, kunnen de studenten een andere schrijfoopdracht gebruiken waar zij dat semester aan werken. De docent communiceert aan de studenten wat de studenten kunnen verwachten m.b.t. feedback en becijfering

TAKEN VOOR DE STUDENTEN

Maak een tekstplan voor je eerstvolgende schrijfoopdracht en lever het in bij de docent.

DISCUSSIEVRAGEN

- Wat doe jij ter voorbereiding van een schrijfoopdracht?
- Wat zijn problemen die je tegenkomt bij een schrijfoopdracht?
- Heb je al eens een tekstplan gemaakt?
- Wat zijn de voordelen van een tekstplan?
- Hoe kun je de structuur van je tekst verbeteren?
- Hoe ontvang jij zelf het liefst peer feedback? Hoe lever je op een constructieve en respectvolle manier peer feedback aan anderen?
- Heb je al eens een reverse outline gemaakt?
- Wat zijn de voordelen van een reverse outline?

9: Argumenteren

Leerdoelen

De student heeft na dit onderdeel

- Inzicht in het herkennen van de argumentatiestructuur in een wetenschappelijke publicatie.
- Inzicht in het beoordelen van de geldigheid van een argumentatie.

Centrale vragen

- Wat is het belang van een goede onderbouwing?
- Hoe analyseer je de argumentatie in een tekst?
- Hoe zorg je voor een goede argumentatie in je eigen tekst?

VOORBEREIDING VOOR DE DOCENT

De docent bepaalt wanneer deze opdracht door de studenten worden uitgevoerd: tijdens het college, of voorafgaand aan het college als huiswerkopdracht. De docent vraagt de studenten een zelfgeschreven (wetenschappelijke) tekst mee te nemen, of selecteert een vakspecifieke tekst met een duidelijke argumentatiestructuur waar de studenten mee kunnen oefenen.

Opdracht 9.1 Argumentatiestructuur herkennen

TAKEN VOOR DE STUDENTEN

- a) Lees de tekst.
- b) Analyseer de argumentatiestructuur door antwoord te geven op de volgende vragen. Geef de argumentatiestructuur vervolgens weer een argumentatieschema.
  1. Wat is het standpunt dat wordt verdedigd?
  2. Met welke argumenten wordt het standpunt onderbouwd?
  3. Worden er tegenargumenten genoemd?
  4. Worden de tegenargumenten op een juiste manier weerlegd?
  5. Is de argumentatie enkelvoudig of meervoudig (onafhankelijk, afhankelijk, nevenschikkend, onderschikkend, etc.)?
  6. Kloppen de verbanden?
  7. Sluiten alle argumenten aan bij het standpunt?
  8. Staan er redeneerfouten (drogredenen) in?

KLASSIKALE BESPREKING

De docent bespreekt de antwoorden op de opdracht klassikaal met de studenten en inventariseert hoe de studenten te werk gegaan zijn. Is de argumentatie van de auteur overtuigend, of is er ruimte voor verbetering?

9: Argumenteren

Opdracht 9.2 Argumenten formuleren

VOORBEREIDING VOOR DE DOCENT

De docent bepaalt wanneer deze opdracht door de studenten worden uitgevoerd: tijdens het college, of voorafgaand aan het college als huiswerkopdracht.

TAKEN VOOR DE STUDENTEN

- a) Formuleer een stelling over een onderwerp dat nu relevant is voor een vak of schrijfopdracht.
- b) Formuleer voorbeelden van argumenten om je standpunt te verdedigen. Probeer verschillende soorten argumenten te bedenken: enkelvoudig, meervoudig, (on) afhankelijk, nevenschikkend, onderschikkend, etc.

DISCUSSIEVRAGEN

De docent bespreekt de door de studenten geformuleerde stellingen en argumenten klassikaal met de studenten en inventariseert hoe de studenten te werk gegaan zijn.

9: Argumenteren

Opdracht 9.3 Argumentatieschema (afsluitende opdracht)

VOORBEREIDING VOOR DE DOCENT

Deze opdracht maakt deel uit van de voorbereiding op afsluitende opdracht na module 3 (Opdracht 12.3 Eindpaper). Indien de docent ervoor kiest om de studenten geen eindpaper te laten schrijven, kunnen de studenten een andere schrijfoopdracht gebruiken waar zij dat semester aan werken. De docent communiceert aan de studenten wat de studenten kunnen verwachten m.b.t. feedback en beoordeling van opdracht 9.3. Deze opdracht kan ook tijdens het college uitgevoerd worden.

TAKEN VOOR DE STUDENTEN

Stel een argumentatieschema op voor de argumentatie van je schrijfoopdracht en lever het in bij de docent.

DISCUSSIEVRAGEN

- Wat is een betoog?
- Waarom moet je altijd je betoog onderbouwen?
- Wat kun je doen om je argumentatiestructuur te verbeteren?
- Wat zijn de onderdelen van een goede argumentatiestructuur?

10: Drogredenen

Leerdoelen

De student heeft na dit onderdeel

- Geleerd drogredenen te herkennen en voorkomen.
- Geleerd de geldigheid van een argumentatie te beoordelen aan de hand van aanwezige drogredenen.

Centrale vragen

- Hoe herken je denkfouten in argumentatie (drogredenen)?
- Hoe voorkom je dat er denkfouten (drogredenen) in je argumentatie terechtkomen?

VOORBEREIDING VOOR DE DOCENT

De docent selecteert een vakspecifieke tekst die bruikbaar is voor het herkennen van drogredenen en foute of onduidelijke argumentatie. De docent bepaalt wanneer deze opdracht door de studenten worden uitgevoerd: tijdens het college, of voorafgaand aan het college als huiswerkopdracht.

Opdracht 10.1 Argumentatie- structuur herkennen

TAKEN VOOR DE STUDENTEN

- a) Lees de tekst en wees vooral alert op de argumentatielijijn.
- b) Beoordeel de onderbouwing. Is deze sterk of zwak? Hoe zit het met de geldigheid van de argumentatie? Bevat de tekst drogredenen? Welke?

KLASSIKALE BESPREKING

De docent bespreekt de antwoorden op de opdracht klassikaal met de studenten, evalueert de argumentatie in de tekst, en inventariseert hoe de studenten te werk gegaan zijn.

10: Drogredenen

Opdracht 10.2 Soorten drogredenen

TAKEN VOOR DE STUDENTEN

- a) Bekijk de lijst met namen van de in de video genoemde drogredenen:
1. Misplaatst beroep op autoriteit
  2. Beroep op traditie
  3. Persoonlijke aanval
  4. Cirkelredenering
  5. Verschuiven van bewijslast
  6. De ander woorden in de mond leggen
  7. Ij ook-argument
  8. Onjuist oorzakelijk verband
  9. Verkeerde vergelijking
  10. Overhaaste generalisatie
  11. Voorkomen van een afwijkende mening
  12. Stok achter de deur
  13. Vals dilemma
- b) Overleg over de betekenis van deze drogredenen in tweetallen. Welke ken je nog van de middelbare school?
- c) Bedenk een voorbeeld bij elk type drogreden.

KLASSIKALE BESPREKING

De docent bespreekt de betekenis van de drogredenen klassikaal met de studenten en inventariseert welke voorbeelden de studenten bedacht hebben. Belangrijk is dat wordt benadrukt dat alleen het kunnen herkennen en voorkomen van drogredenen van belang is, en niet het onthouden van de namen van de specifieke drogredenen.

DISCUSSIEVRAGEN

- Wat zijn drogredenen?
- Wat voor soorten drogredenen ken je?
- Kun je een situatie bedenken waarin iemand per ongeluk een drogreden gebruikt?
- Hoe kun je drogredenen in de argumentatie van anderen herkennen?
- Hoe kun je drogredenen in je eigen argumentatie voorkomen?

11: Alinea

Leerdoelen

De student heeft na dit onderdeel

- Geleerd hoe het schrijven van goed gestructureerde alinea's de helderheid en coherentie van een academische tekst kan verbeteren.

Centrale vragen

- Hoe kun je de helderheid van je tekst verbeteren bij het schrijven van een alinea?

VOORBEREIDING VOOR DE DOCENT

De docent vraagt de studenten een zelfgeschreven (wetenschappelijke) tekst mee te nemen naar het college, of selecteert een vakgerelateerde tekst waarmee studenten kunnen oefenen. De docent bepaalt wanneer deze opdracht door de studenten worden uitgevoerd: tijdens het college, of voorafgaand aan het college als huiswerkopdracht.

TAKEN VOOR DE STUDENTEN

Lees de tekst en analyseer de alinea's kritisch. Je kunt de volgende vragen gebruiken ter ondersteuning:

- Sluiten de alinea's logisch op elkaar aan?
- Bevat elke alinea één idee?
- Is de hoofdgedachte van de alinea duidelijk gemaakt door middel van een kernzin?
- Waar staat de kernzin, en hoe is de andere informatie over de alinea verdeeld?
- Bevat de kernzin een toelichting, voorbeeld, of andere onderbouwing?
- Bevat het einde van de alinea een logisch "bruggetje" naar de volgende alinea?
- Zijn er signaalwoorden gebruikt om de structuur verder te verduidelijken?

Opdracht 11.1 Alinea beoordelen

KLASSIKALE BESPREKING

De docent bespreekt de antwoorden op de opdracht klassikaal met de studenten, en inventariseert hoe de studenten te werk gegaan zijn. Wat was goed, en wat was minder goed? Hoe zouden de bestudeerde alinea's nog verbeterd kunnen worden?

DISCUSSIEVRAGEN

- Wat is de functie van een alinea?
- Waar kun je alinea's aan herkennen?
- Wat is een goede opbouw van een alinea?
- Hoeveel ideeën bespreek je per een alinea?
- Hoe kunnen goed gestructureerde alinea's je tekst duidelijker maken?

12: Schrijfstijl

Leerdoelen

De student heeft na dit onderdeel

- Inzicht verkregen in de stilistische kenmerken van een academische tekst.

Centrale vragen

- Hoe zorg je dat je tekst zowel informatief als prettig leesbaar is?

VOORBEREIDING VOOR DE DOCENT

De docent vraagt de studenten een zelfgeschreven (wetenschappelijke) tekst mee te nemen.

KLASSIKALE BESPREKING

De docent bespreekt de antwoorden op de opdracht klassikaal met de studenten en inventariseert hoe de studenten te werk gegaan zijn. Wat hebben de studenten geleerd? Welke aspecten van de tekst kunnen nog verbeterd worden, en hoe?

Opdracht 12.1 Schrijfstijl beoordelen

TAKEN VOOR DE STUDENTEN

- Lees je eigen tekst kritisch door.
- Beoordeel de schrijfstijl aan de hand van de tips uit de video.
  - Is er een goede balans tussen informeel en formeel, zonder ouderwets of hoogdravend taalgebruik?
  - Indien zinnen lastig leesbaar zijn of niet goed lopen, helpt het om de zin van passief naar actief te maken, of werkwoorden te vervangen door naamwoorden?
  - Bevat de tekst geen storende herhalingen in woordkeuze?
  - Staan er afkortingen in?
  - Is er voldoende variatie in zinsbouw (afwisseling tussen lange en korte zinnen)?
  - Zijn de werkwoordstijden consistent gebruikt?
  - Is de informatiedichtheid goed gedoseerd?

12: Schrijfstijl

Opdracht 12.2 Peer feedback: Schrijfstijl

VOORBEREIDING VOOR DE DOCENT

De docent vraagt de studenten een zelfgeschreven (wetenschappelijke) tekst mee te nemen. Deze opdracht kan eventueel gecombineerd worden met Opdracht 8.2 (Peer feedback: Structuur).

TAKEN VOOR DE STUDENTEN

- a) Wissel teksten uit in tweetallen.
- b) Beoordeel de schrijfstijl van de tekst van de ander en geef constructieve feedback aan de hand van de in de video genoemde tips.
  - Is er een goede balans tussen informeel en formeel, zonder ouderwets of hoogdravend taalgebruik?
  - Indien zinnen lastig leesbaar zijn of niet goed lopen, helpt het om de zin van passief naar actief te maken, of werkwoorden te vervangen door naamwoorden?
  - Bevat de tekst geen storende herhalingen in woordkeuze?
  - Staan er afkortingen in? Worden ze uitgelegd? Zijn ze nodig?
  - Is er voldoende variatie in zinsbouw (afwisseling tussen lange en korte zinnen)?
  - Zijn de werkwoordtijden consistent gebruikt?
  - Is de informatiedichtheid goed gedoseerd?
- c) Bespreek de feedback in tweetallen.

KLASSIKALE BESPREKING

De docent bespreekt de antwoorden op de opdracht klassikaal met de studenten en inventariseert hoe de studenten te werk gegaan zijn. Wat hebben ze geleerd? Ging het formuleren van nuttige feedback makkelijk of moeilijk, en waarom?

DISCUSSIEVRAGEN

- Wat zijn kenmerken van een wetenschappelijke tekst?
- In welke fase van het schrijfproces let je op taalgebruik en stijl?

12: Schrijfstijl

Opdracht 12.3
Eindpaper: afsluitende
opdracht na module 3

**VOORBEREIDING VOOR
DE DOCENT**

Het is aan de docent te bepalen welke andere afsluitende opdrachten onderdeel uitmaken van de voorbereidingen voor deze eindopdracht door middel van extra deadlines en/of tussentijdse feedback. De docent informeert de studenten over wat van hen verwacht wordt wat betreft de formele aspecten, de onderwerpkeuze, de becijfering, en alle andere specifieke details van deze opdracht.

TAKEN VOOR DE STUDENTEN

Schrijf een academisch paper en lever het in bij de docent. Gebruik hierbij alle kennis die je hebt opgedaan tijdens de videoreeks Academische Vaardigheden en de bijbehorende collegeactiviteiten.

13: Presenteren – Een helder verhaal

14: Presenteren – Begin en eind

15: Presenteren – Levendig presenteren

16: Presenteren – PowerPoint

17: Presenteren – Oefenen

Leerdoelen

De student heeft na dit onderdeel

- Kennis verkregen van de opbouw, structuur en argumentatie van een academische presentatie.
- Kennis verkregen over technieken voor het houden van een mondelinge academische presentatie op het gebied van stemgebruik, lichaamshouding en het ontwerpen van een ondersteunende PowerPoint.
- Geoefend met het geven van een korte presentatie.
- Geoefend met het geven van feedback op presentaties van anderen.

Centrale vragen

- Hoe bereid je een heldere presentatie voor?
- Hoe structureer je de inhoud van je presentatie?
- Hoe kun je je presentatie versterken met een goed begin en een sterk slot?
- Hoe geef je op een levendige manier een presentatie met behulp van technieken op het gebied van stem en gebaren?
- Hoe kun je een PowerPoint gebruiken om je presentatie te ondersteunen?
- Hoe verbeter je je presentatie door te oefenen?

17: Presenteren - Oefenen

Opdracht 17.1 Voorstelrondje

TAKEN VOOR DE STUDENTEN

- a) Sta op en presenteer jezelf in 5 zinnen.
- Bedenk hierbij wát je over jezelf wilt vertellen, en hoe je dit doet.
  - Zorg dat je niet meer en ook niet minder vertelt dan vijf zinnen; bij een echte presentatie is het immers ook belangrijk dat je je aan de tijd houdt.
  - Let op je houding en stemgebruik.

KLASSIKALE BESPREKING

De docent bespreekt de opdracht klassikaal met de studenten. Het doel van deze opdracht is om gewend te raken aan het spreken voor een groep. Wat vinden de studenten van de opdracht, ging het hen makkelijk af of juist moeilijk? Wat willen ze zelf verbeteren? De docent geeft in algemene termen feedback (zonder individuele studenten te noemen). Na deze bespreking kan de opdracht herhaald worden, zodat de studenten zichzelf nogmaals kunnen presenteren en verbeteringen kunnen aanbrengen aan de hand van de besproken tips.

De docent stelt de studenten ervan op de hoogte dat ze bij problemen met (extreme) faalangst altijd terechtkunnen bij hun studietoelichting. De studietoelichting kan hen indien nodig vervolgens doorverwijzen naar de Studentenpsychologen, die de student passende hulp kunnen bieden in de vorm van een individueel gesprek, een workshop of cursus.

17: Presenteren - Oefenen

Opdracht 17.2 Artikel presenteren

VOORBEREIDING VOOR DE DOCENT

De docent selecteert een (deel van) een vakspecifiek artikel met een toegankelijk onderwerp. De lengte van de tekst kan worden aangepast aan de groepsgrootte, zodat alle studenten (eventueel in kleine groepjes) binnen de tijd een presentatie kunnen voorbereiden en geven. De docent bepaalt wanneer deze opdracht door de studenten worden uitgevoerd: tijdens het college, of voorafgaand aan het college als huiswerkopdracht (in dat geval kan er ook een PowerPoint voorbereid worden).

TAKEN VOOR DE STUDENTEN

- Lees de tekst.
- Bereid een korte presentatie voor over de tekst.
- Geef een korte presentatie voor de docent en je medestudenten.

KLASSIKALE BESPREKING

De docent bespreekt de opdracht klassikaal met de studenten. Zowel de docent als de studenten geven persoonlijke feedback op de vorm en de inhoud van de gegeven presentaties. Het oefenen met het voorbereiden en houden van een presentatie staat bij deze opdracht centraal. De docent stelt de studenten ervan op de hoogte dat ze bij problemen met (extreme) faalangst altijd terecht kunnen bij hun studietoelichting. De studietoelichting kan hen indien nodig vervolgens doorverwijzen naar de Studentpsychologen, die de student passende hulp kunnen bieden in de vorm van een individueel gesprek, een workshop of cursus.

DISCUSSIEVRAGEN

- Wat vind je zelf moeilijk aan presenteren? Wat zou je beter willen kunnen? Wie vindt presenteren juist leuk en makkelijk?
- Hoe ga jij te werk wanneer je een presentatie moet voorbereiden?
- Hoe kun je ervoor zorgen dat het publiek direct geboeid raakt door jouw presentatie?
- Wat zijn goede manieren om je presentatie af te sluiten?
- Hoe voorkom je dat je presentatie te lang of te kort is?
- Hoe kun je je presentatie het beste oefenen? Is het handig om je verhaal volledig uit te schrijven?
- Wat doe jij om spreekangst te verminderen?
- Hoe ziet volgens jou een goede PowerPoint eruit?

17: Presenteren - Oefenen

Opdracht 17.3
Eindpresentatie:
afsluitende opdracht
na module 4

**TAKEN VOOR DE
STUDENTEN**

- a) Bereid een presentatie voor (inclusief een PowerPoint ter ondersteuning). Gebruik hierbij alle kennis die je hebt opgedaan tijdens de videoreeks Academische Vaardigheden en de bijbehorende collegeactiviteiten.
- b) Geef de presentatie voor de docent en je medestudenten.

KLASSIKALE BESPREKING

De docent bespreekt de opdracht klassikaal met de studenten. Zowel de docent als de studenten geven persoonlijke feedback op de vorm en de inhoud van de gegeven presentaties.